

INFORMACE

o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice v lednu 2005

Policii České republiky bylo v lednu letošního roku nahlášeno celkem 16 658 nehod na pozemních komunikacích, při kterých bylo 78 osob usmrceno, 329 osob těžce zraněno a 2 073 osob zraněno lehce. Odhadnutá hmotná škoda dopravní policií na místě nehody je 802,99 mil. Kč. Porovnání hodnot základních ukazatelů s lednem 2004 je následující:

Nárůst zaznamenáváme v kategorii:

- počet usmrcených o 17 osob, tj. o 27,9%
- počet těžce zraněných o 41 osob, tj. o 14,2%
- počet lehce zraněných o 248 osob, tj. o 13,6%.

Pokles zaznamenáváme v kategorii:

- počet nehod o 225 tj. o 1,3%
- odhad hmotné škody o 27,4 mil. Kč tj. o 3,3%.

Počet nehod v letošním lednu je od roku 1990 3. nejvyšší (po roce 2000 – 18 939 nehod a roku 1999 – 17 846 nehod), když nejméně nehod bylo v roce 1991 (jen 6 304 nehod). Počet usmrcených je od roku 1990 4. nejnižší (nejméně usmrcených bylo v roce 2004 – jen 61 osob); nejvíce usmrcených bylo v roce 1993 – 117 osob.

Počet nehod se zvýšil u 47% měsíčně sledovaných ukazatelů a k největšímu absolutnímu nárůstu (v porovnání s lednem 2004) došlo u nehod zaviněných na suchém povrchu (o 2 689 nehod) a dále na mokřím povrchu vozovky (o 927 nehod). Výrazně se zvýšil počet pondělních nehod (o 927 nehod) a více bylo i sobotních a nedělních nehod atd.

Počet usmrcených byl vyšší u 53% měsíčně sledovaných ukazatelů a největší absolutní zvýšení zaznamenáváme u nehod končících srážkou s chodcem (o 19 osob), u nehod na „mokru“ je zvýšení o 18 usmrcených, u nehod mimo obec je zvýšení o 10 osob apod.

V tabulce je přehled o počtech nehod a počtech usmrcených osob podle sledovaných viníků, včetně podílu na celkovém počtu nehod, resp. počtu usmrcených osob, v období leden 2005.

PŘEHLED VINÍKŮ A ZAVINĚNÍ NEHOD

| Viník, zavinění nehody leden 2005 | Počet nehod | tj. % | Počet usmrcených | tj. % |
|-----------------------------------|-------------|-------|------------------|-------------|
| ŘIDIČEM MOTOROVÉHO VOZIDLA | 15 782 | 94,7 | 67 | 85,9 |
| ŘIDIČEM NEMOTOROVÉHO VOZIDLA | 57 | 0,3 | 0 | 0,0 |
| CHODCEM | 147 | 0,9 | 11 | 14,1 |
| JINÝM ÚČASTNÍKEM | 16 | 0,1 | 0 | 0,0 |
| ZÁVADOU KOMUNIKACE | 32 | 0,2 | 0 | 0,0 |
| TECHNICKOU ZÁVADOU VOZIDLA | 71 | 0,4 | 0 | 0,0 |
| LESNÍ, DOMÁCÍ ZVĚŘÍ | 504 | 3,0 | 0 | 0,0 |
| JINÉ ZAVINĚNÍ | 49 | 0,3 | 0 | 0,0 |

Téměř 95% z celkového počtu nehod zavinili řidiči motorových vozidel a dalšími významnějšími viníky jsou „lesní zvěř nebo domácí zvíře“, chodci, technická závada vozidla atd. V kategorii řidič motorového vozidla připadá nejvíce nehod na řidiče osobních (11 557 nehod) a nákladních automobilů (2 421 nehod), 191 nehod zavinili řidiči autobusů, 66 nehod jde na konto traktoristů atd. K usmrcení došlo zatím jen u nehod zaviněných řidiči motorových vozidel a chodci.

Téměř 9% nehod tvoří případy, kdy viník nehody z místa ujel - celkem se v lednu 2005 stalo 1 469 těchto nehod a při nich byly usmrceny 3 osoby a dalších 75 bylo zraněno. Počet těchto nehod je oproti předchozímu roku nižší o 10,3%, počet usmrcených je vyšší o 3 osoby a počet zraněných je o 3 osoby vyšší.

V další tabulce jsou uvedeny hlavní příčiny nehod řidičů motorových vozidel v měsíci lednu 2005.

HLAVNÍ PŘÍČINY NEHOD ŘIDIČŮ MOTOROVÝCH VOZIDEL

| Hlavní příčina nehody leden 2005 | Počet nehod | tj. % | Počet usmrcených | tj. % |
|-------------------------------------|----------------|-------|---------------------|-------|
| NEPŘIMĚŘENÁ RYCHLOST | 4 352 | 27,6 | 36 | 53,7 |
| NESPRÁVNÉ PŘEDJÍŽDĚNÍ | 244 | 1,5 | 4 | 6,0 |
| NEDÁNÍ PŘEDNOSTI | 2 442 | 15,5 | 8 | 11,9 |
| NESPRÁVNÝ ZPŮSOB JÍZDY | 8 743 | 55,4 | 19 | 28,4 |

Nejčastější lednovou příčinou nehod byl nesprávný způsob jízdy, na který připadá více jak 55% nehod, dalších téměř 28% nehod zavinili řidiči motorových vozidel z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy (o 5 procentních bodů méně než v lednu 2004), necelých 16% připadá na nedání přednosti v jízdě apod.

Nepřiměřená rychlost jízdy si stále zachovává prvenství počtu usmrcených osob – při těchto nehodách zahynulo 36 osob, tj. téměř 54% z následků nehod řidičů a to i přesto, že počet těchto nehod byl o 14,9% nižší, než v lednu 2004. U ostatních hlavních příčin zaznamenáváme zvýšení – u nedání přednosti o 16%, u nesprávného předjíždění téměř o 11% a nesprávného způsobu jízdy o 1%.

Počet usmrcených je nižší pouze u nedání přednosti v jízdě - o 2 osoby. U nepřiměřené rychlosti jízdy je zvýšení o 10 osob, u nesprávného způsobu jízdy a nesprávného předjíždění shodně o 1 osobu.

Deset nejčastějších a nejtragičtějších příčin nehod je uvedeno v následujících tabulkách. **Nejčastější příčinou nehod** řidičů v tomto období bylo nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky, dále nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla, nedodržení bezpečné vzdálenosti za vpředu jedoucím vozidlem, nesprávné otáčení a couvání, nezvládnutí řízení vozidla atd.

| pořadí | DESET nejčastějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden 2005 | počet nehod |
|--------|---|-------------|
| 1. | nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky | 3 549 |
| 2. | řidič se plně nevěnoval řízení vozidla | 2 293 |
| 3. | nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem | 2 257 |
| 4. | nesprávné otáčení nebo couvání | 1 486 |
| 5. | nezvládnutí řízení vozidla | 1 098 |
| 6. | nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !" | 774 |
| 7. | vjetí do protisměru | 520 |

| | | |
|-----|---|-----|
| 8. | nepřízpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky | 428 |
| 9. | vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu | 398 |
| 10. | jiný druh nesprávné jízdy | 357 |

V porovnání s lednem roku 2004 zavinili řidiči motorových vozidel více nehod z důvodu:

- ❖ nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem o 433 nehod
- ❖ nepřízpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky o 204 nehod
- ❖ nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla o 157 nehod atd.

Naproti tomu byl nižší počet nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ nepřízpůsobení rychlosti stavu vozovky o 988 nehod
- ❖ vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu o 180 nehod
- ❖ nezvládnutí řízení vozidla o 113 nehod atd.

Jak vyplývá z tabulky, **nejtragičtější příčinou** nehod v tomto období bylo nepřízpůsobení rychlosti stavu vozovky (tj. vozovka byla mokrá nebo jinak kluzká) - zahynulo 18 lidí, na druhém místě je nepřízpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky - zahynulo 8 lidí atd.

| pořadí | DESET nejtragičtějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden 2005 | počet usmrcených osob |
|--------|--|-----------------------|
| 1. | nepřízpůsobení rychlosti stavu vozovky | 18 |
| 2. | nepřízpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky | 8 |
| 3. | řidič se plně nevěnoval řízení vozidla | 5 |
| 4. | nezvládnutí řízení vozidla | 5 |
| 5. | vjetí do protisměru | 5 |
| 6. | kolize s protijedoucím vozidlem při předjíždění | 4 |
| 7. | překročení předepsané rychlosti stanovené pravidly | 4 |
| 8. | jiný druh nepřiměřené rychlosti | 3 |
| 9. | nedání přednosti upravené dopravní značkou " STÚJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ ! " | 2 |
| 10. | jízda na červené světlo | 2 |

Oproti loňskému lednu byl počet usmrcených osob vyšší u nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ nepřízpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky o 4 osoby
- ❖ překročení rychlost stanovené pravidly o 4 osoby atd.

Počet usmrcených osob byl nižší u nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ vjetí do protisměru o 5 osob
- ❖ nedání přednosti upravené dopravní značkou " STÚJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ ! " o 4 osoby atd.

Vývoj následků chodců na vyznačených přechodech od roku 2000 je v následující tabulce.

| leden rok 2005 | 2000 | 2001 | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 |
|----------------------|------|------|------|------|------|------|
| počet nehod | 44 | 99 | 79 | 78 | 80 | 114 |
| usmrceno osob | 2 | 6 | 5 | 1 | 1 | 1 |
| těžce zraněno | 15 | 20 | 16 | 23 | 18 | 25 |
| lehce zraněno | 29 | 76 | 58 | 57 | 67 | 91 |

nezraněno 0 1 2 0 0 1

Při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky chodci, přecházejícímu po vyznačeném přechodu, zahynul v lednu 2005 jeden chodec (stejně jako v lednu roku 2003 a 2004), 25 chodců bylo těžce zraněno (- 7 osob) a 91 chodců bylo lehce zraněno (+ 24 osob). Následky těchto nehod jsou zatím v relaci se stavem před úpravou, ale počet těchto nehod je téměř trojnásobný.

V příložené tabulce je uvedeno členění nehod podle místa, tj. zda k nehodě došlo v obci nebo mimo obec, včetně porovnání se stejným obdobím minulého roku, index -leden 2004=100%.

MÍSTA NEHOD

| Místo nehody leden 2005 | Počet nehod | Počet usmrcených | Počet těžce zraněných | Počet lehce zraněných | Hmotná škoda v mil. Kč |
|-------------------------|-------------|------------------|-----------------------|-----------------------|------------------------|
| V OBCI | 11 993 | 31 | 188 | 1 155 | 483,54 |
| Index rok 2004=100% | 100,8 | 129,2 | 121,3 | 110,1 | 96,8 |
| MIMO OBEC | 4 665 | 47 | 141 | 918 | 319,43 |
| Index rok 2004=100% | 93,7 | 127,0 | 106,0 | 118,3 | 96,6 |
| z toho DÁLNIČE | 336 | 4 | 3 | 25 | 39,28 |
| Index rok 2004=100% | 87,3 | 133,3 | 50,0 | 69,4 | 94,7 |

Z celkového počtu připadá na obce 72% nehod, téměř 40% usmrcených, přes 57% těžce zraněných a necelých 56% lehce zraněných osob atd.

V obci jsou hodnoty všech základních ukazatelů vyšší, pouze odhad hmotné škody je o 16,1 mil. Kč nižší: počet nehod je vyšší o 90, počet usmrcených o 7 osob, počet těžce zraněných o 33 osob a počet lehce zraněných o 106 osob.

Mimo obec – nižší je pouze počet nehod (o 315) a odhad hmotných škod (o 11,3 mil. Kč). Počet usmrcených je vyšší o 10 osob, počet těžce zraněných o 8 osob a počet lehce zraněných o 142 osob.

Na dálnici - pouze počet usmrcených je vyšší – o 1 osobu. Počet nehod je nižší o 49, počet těžce zraněných o 3 osoby a počet lehce zraněných o 11 osob.

V lednu 2005 připadalo nejvíce nehod na místní komunikace a pak na silnice I. a II. třídy. Počet nehod byl, v porovnání s lednem loňského roku, vyšší pouze na vybrané komunikační síti velkých měst (nárůst o 12,1%) a na silnicích II. třídy – o 2,4%. Největší relativní snížení zaznamenáváme na dálnicích a na místních komunikacích – o 12,7%, resp. o 9,2%.

Nejvíce usmrcených bylo při nehodách zaviněných na silnicích I., II. a III. třídy. Oproti stejnému období loňského roku byl počet usmrcených nižší na vybrané komunikační síti velkých měst, na silnicích I. třídy a na místních komunikacích.

| druh komunikace leden 2005 | Počet nehod | ROZDÍL NEHOD | Počet usmrcených | ROZDÍL USMRCENÝCH |
|-----------------------------|-------------|--------------|------------------|-------------------|
| Dálnice | 336 | -49 | 4 | 1 |
| Silnice I.třídy | 2 807 | -114 | 26 | -1 |
| Silnice II.třídy | 2 640 | 63 | 16 | 9 |
| Silnice III.třídy | 2 079 | -36 | 17 | 7 |
| Komunikace sledovaná | 3 057 | 329 | 5 | -3 |

| | | | | |
|---------------------------|--------------|------|---|----------|
| Komunikace místní | 4 187 | -260 | 9 | 6 |
| Účelová komunikace | 1 552 | -158 | 1 | -2 |

V lednu 2005 bylo Policii ČR nahlášeno 599 nehod (tj. 3,7% z celkového počtu nehod), které byly zaviněny pod vlivem alkoholu. Při těchto nehodách byla 1 osoba usmrcena (na území hl.m. Prahy) a 228 osob zraněno. Počet nehod, v porovnání s lednem 2004, je vyšší o 145 nehod (tj. o 31,9%), počet usmrcených je stejný a počet zraněných je o 58 osob vyšší. Nejvíce těchto nehod zavinili řidiči osobních automobilů – 525 nehod (+ 136 nehod), řidiči nákladních automobilů - 39 nehod (+ 14 nehod), chodci - 16 (-9 nehod), cyklisté - 13 nehod (+ 8 nehod) atd.

Podíl jednotlivých krajů na nehodovosti v ČR a porovnání s lednem roku 2004 je v následující tabulce.

NEHODY V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR

| K R A J LEDEN 2005 | POČET NEHOD | INDEX | POČET USMRCENÝCH | INDEX | ROZDÍL USMRCENÝCH |
|-----------------------|----------------|--------------|---------------------|-------|----------------------|
| HLAVNÍ MĚSTO PRAHA | 2 572 | 97,4 | 5 | 125,0 | 1 |
| STŘEDOČESKÝ | 2 089 | 90,4 | 15 | 136,4 | 4 |
| JIHOČESKÝ | 1 197 | 98,9 | 7 | 140,0 | 2 |
| ZÁPADOČESKÝ | 1 605 | 99,5 | 9 | 300,0 | 6 |
| SEVEROČESKÝ | 2 004 | 96,8 | 11 | 275,0 | 7 |
| VÝCHODOČESKÝ | 1 891 | 93,5 | 5 | 62,5 | -3 |
| JIHOMORAVSKÝ | 2 435 | 98,9 | 17 | 212,5 | 9 |
| SEVEROMORAVSKÝ | 2 865 | 112,3 | 9 | 50,0 | -9 |

Počet nehod byl vyšší pouze na území Severomoravského kraje – o 314 nehod; největší pokles zaznamenáváme na území Středočeského kraje - o 222 nehod. Počet usmrcených byl nižší pouze ve Východočeském a Severomoravském kraji - o 3, resp. o 9 osob a naopak nejvyšší absolutní nárůst počtu usmrcených byl na území Severočeského a Západočeského kraje.

Z hlediska absolutního počtu nehod jsou na tom **nejhůře pondělky**, kdy jsme zaznamenali **nejvíce nehod**, dalším nehodově nepříznivým dnem byly pátky. Oproti lednu 2004 přibýlo pondělních, sobotních a nedělních nehod a nejvíce se snížil počet čtvrtěčních nehod apod.

| Den v týdnu leden 2005 | Počet nehod | ROZDÍL NEHOD | Počet usmrcených | ROZDÍL USMRCENÝCH |
|---------------------------|----------------|-----------------|---------------------|----------------------|
| Pondělí | 3 415 | 927 | 16 | 6 |
| Úterý | 2 143 | -242 | 7 | 1 |
| Středa | 2 458 | -151 | 5 | 1 |
| Čtvrtek | 2 331 | -578 | 9 | 2 |
| Pátek | 2 746 | -569 | 15 | 2 |
| Sobota | 2 099 | 279 | 12 | -1 |
| Neděle | 1 466 | 109 | 14 | 6 |

Primát počtu usmrcených připadá na pondělní nehody, kdy bylo usmrceno 16 osob. Pokles registrujeme pouze u sobotních nehod.

Nejhorším lednovým dnem bylo pondělí 24., kdy bylo policii nahlášeno 882 nehod. V průměru na jeden lednový den připadalo 537 nehod.

Nejtragičtějším lednovým dnem pak byl pátek 21., kdy při nehodách zahynulo 8 lidí a v průměru na jeden lednový den roku 2005 připadá 2,52 usmrcených osob. V lednu byly 2 dny, kdy při nehodách nepřišel nikdo o život.

V lednu 2005 při nehodách v silničním provozu zahynulo celkem 78 lidí, z toho bylo:

- 34** řidičů osobních automobilů (o 5 osob více, než v lednu 2004)
- 29** chodců (o 19 osob více)
- 11** spolujezdců v osobním automobilu (o 5 osob méně)
- 1** cyklista (o 2 osoby méně)
- 1** řidič nákladního automobilu
- 1** spolujezdec v nákladním automobilu
- 1** řidič malého motocyklu.

Při nehodách bylo usmrceno 7 dětí, z toho byly 4 děti chodci, 2 děti spolujezdcí v osobních automobilech a 1 dítě cyklista. Dalších 147 dětí bylo zraněno.

Nejvíce usmrcených osob bylo v kategorii nad 64 let (17 osob), v kategorii 35 až 44 let zahynulo 12 osob atd. Největší pokles je u věkové kategorie 25 až 34 let, kde snížení představuje 8 osob apod.

V porovnání s lednem 2004 zaznamenáváme nárůst počtu usmrcených u následujících kategorií viníků nehod:

- *u nehod zaviněných chodci* (o 10 osob)
- *u nehod zaviněných řidiči osobních automobilů* (o 6 osob)
- *u nehod zaviněných řidiči autobusů* (o 2 osoby) apod.

NÁRŮST POČTU USMRCENÝCH SE PROJEVIL PŘEDEVŠÍM

- *u nehod, které skončily srážkou s chodcem* (o 19 osob)
- *u nehod, které se staly na mokré vozovce* (o 18 osob)
- *u nehod, které se staly mimo obec* (o 10 osob)
- *u nehod zaviněných nepřiměřenou rychlostí* (o 10 osob)
- *u nehod, které se staly na silnicích II. třídy* (o 9 osob)
- *u nehod, které se staly v obci* (o 7 osob)
- *u nehod v noční době, za snížené viditelnosti* (o 7 osob)
- *u nehod, které se staly na silnicích III. třídy* (o 7 osob)
- *u nehod, které se staly v pondělí* (o 6 osob)
- *u nehod, které se staly v neděli* (o 6 osob)
- *u nehod, které se staly na místních komunikacích* (o 6 osob) atd.

Zpracoval : plk. ing. Josef Tesařík a mjr. Petr Sobotka , telefon: 974 834 384
Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR

V Praze dne 8. února 2005

